

ÕPPEKAVA

Kursus: **Raamatupidamise alused algajatele**

1. Õppekava nimetus

Raamatupidamise alused algajatele

2. Õppekavarühm

Majandusarvestus ja maksundus.

3. Õppekava koostamise alus

Õppekava koostamisel on lähtutud raamatupidaja kutsestandardi tasemest 5.

4. Koolituse maht ja õppe ülesehitus

Koolituse maht kokku on 60 akadeemilist tundi, millest 45 tundi kontaktõpe ja 15 tundi iseseisev töö

5. Õppekeskkond

Koolitused toimuvad õppeklassides, mis vastavad tervisekaitse nõuetele ja võimalus kasutada IT vahendeid (dataprojektor, õppijal sülearvuti jmt).

6. Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused

Kursus on suunatud kõikidele isikutele, kes tunnevad praktilist vajadust hakata tegelema raamatupidamisega: ettevõtjatele, algajatele raamatupidajatele ja raamatupidajate assistentidele, väikefirmade juhtidele, sekretäridele ja juhiabidele, klienditeenindajatele ja kõikidele, kellel puuduvad varasemad kogemused raamatupidamise valdkonnas.

Kursusele võetakse vastu vähemalt põhihariduse omandanud isikuid, kes valdavad eesti keelt.

7. Koolituse eesmärk

Koolituse tulemusena omandavad kursuse läbinud teadmised raamatupidamise põhitõdedest ja mõistetest ning suudavad koostada peamisi raamatupidamisvaldkonna dokumente, raamatupidamisregistreid ja raamatupidamise aruandeid.

8. Õpiväljundid

Koolituse lõpuks õppija:

- kasutab raamatupidamise alaseid mõisteid ja tunneb raamatupidamise korraldamise aluseks olevaid õigusakte sh raamatupidamise seadust ja Raamatupidamise Toimkonna juhendeid;
- rakendab töös raamatupidamise sise-eeskirja koostamise põhimõtteid;
- tunneb nõudeid raamatupidamise algdokumentidele;
- oskab raamatupidamisdokumente töödelda raamatupidamisregistrites ja neid kajastada kontodel;
- valdab ja kasutab töötasude ja töötasudega seonduvate muude tasude (puhkusetasud, haigushüvitised, lähetustasud jms) ning maksude arvestuse ja deklareerimise põhimõtteid;
- teab käibemaksu arvestuse põhimõtteid;
- oskab arvestada vara, kohustuste ja omakapitali seisu;
- teab majandusaastaruande koostamise taksonoomiat ja oskab praktiliselt koostada raamatupidamise aastaaruannet.

9. Õppe sisu, õppemeetodid ja iseseisev töö

Õppe sisu:

Teema	Tundide arv	Kesksed tegevused ja õppemeetodid	Iseseisev töö
1. Raamatupidamise põhitõed	2	Sissejuhatus ja õppetöö üldine korraldus. Teooriaosa loengumaterjalidest loenguna: majandusarvestuse liigid,	<u>Loengus sooritatav töö:</u> 1. SWOT eneseanalüüs: tugevused ja nõrkused raamatupidaja erialal

1.1.Sissejuhatus raamatupidamisse 1.2.Raamatupidamise põhimõisted 1.3.Äriühingute liigid, osa- ja aktsiakapital		raamatupidamisvaldkonna põhimõisted ja printsiibid, raamatupidamise ajalugu ja koht juhtimisarvestuses. Äriühingute liigid ja nende erinevused, äriseadustik. Aktsia- ja osakapital ning nende suurendamise ja vähendamise viisid ja sissemaksed aktsia- või osakapitali. Kasutavad slaidid. Aktiivõppe meetodid: seminar, arutelu ja analüüs.	<u>Loengus sooritatav töö:</u> 1. Ettevõtlusvormide võrdlus või grupitöö ja arutelu äriühingute liikide kohta
2.Raamatupidamist reguleerivad seadusandlikud aktid 2.1.Raamatupidaja kutsekvalifikatsioon 2.2. Raamatupidaja kutse-eetika koodeks 2.3. EV raamatupidamise seadus ja teised õigusaktid 2.4. Raamatupidamise Toimkonna juhendid 2.5. Raamatupidamise sise-eeskiri 2.6.Rahvusvahelised arvestusprintsiiidid	4	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna ja slaidide esitus: Raamatupidaja kutsekvalifikatsioon ja raamatupidaja kutse-eetika koodeks. EV Raamatupidamise seadus ja teised asjakohased õigusaktid, mis reguleerivad raamatupidamisvaldkonda. EV Raamatupidamise Toimkond ja Raamatupidamise Toimkonna juhendid. Raamatupidamisarvestuse sise-eeskirjad, koostamine ja kohustuslikud osad. Rakendatav raamatupidamise tava. Rahvusvahelised arvestusprintsiiidid. IFRS Aktiivõppe meetodid: seminar, arutelu, praktilised ülesanded loengumaterjalist.	<u>Iseseisev töö:</u> 1.Raamatupidamise seaduse ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditega tutvumine ning etteantud ülesandega lahendamine lünkade täitmise meetodil. <u>Loengus sooritatav töö:</u> 1. Test: Raamatupidamise seaduse tundmine
3.Raamatupidamise bilanss ja majandustehingute mõju bilansile 3.1. Bilansi mõiste ja koostamise alused 3.2. Majandustehingute mõju bilansile 3.3. Raamatupidamise lausendi koostamine ja	4	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna ja slaidide esitus: Raamatupidamisbilansi mõiste, bilansi struktuur, bilansikirjed. Ettevõtte majandustehingud ja nende mõju bilansile ja raamatupidamise lausendi koostamise põhimõtted majandustehingu kirjeldusest lähtuva informatsiooni alused. Aktiivõppe meetodid: seminar, arutelu, rühmatöö esitus, praktilised ülesanded loengumaterjalist	<u>Iseseisev töö:</u> 1.Etteantud majandustehingute analüüs bilansi muutmise seisukohast. 2.Majandustehingute kajastamine kassapõhiselt ja tekkepõhiselt <u>Loengus sooritatav töö :</u> 2.Rühmatöö: praktilised näited lausendi moodustamiseks etteantud majandustehingute alusel.

4.Kontod, kontoplaan ja majandustehingute kajastamine kontodel kahekordse kirjendamise teel 4.1. Kontode põhimõtte ja liigid 4.2. Kontoplaan 4.3. Raamatupidamislausendi mõiste ja tähendus 4.4. Majandustehingute kajastamine kontodel 4.5. Algdokumentidele esitatavad nõuded	6	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna ja slaidide esitus: kontod, nende ehitus, liigid ja kontoplaan. Raamatupidamise lausendi mõiste ja liigid ning Majandustehingute kajastamine kontoristidel. Aktiivõppe meetodid: Kahekordne kirjendamine põhimõtete arutelu-analüüs, praktilised ülesanded loengumaterjalist. Algdokumentidele esitatavad nõuded. Ostutehingute arvestus ja arvetele esitatavad nõuded. Müügittehingute arvestus. Ostu- ja müügittehingute arvestuse üldine korraldus, dokumentatsioon, konteerimine, kajastamine registrites ja aruannetes. Aktiivõppe meetodid: Praktiline arve koostamine, algdokumentide rekvisiitide määramine	<u>Iseseisev töö:</u> 1. Majandustehingute kajastamine kontodel 2. Bilansi koostamine kontode lõppsaldode alusel 3. Ostu – ja müügiarve koostamine <u>Loengus sooritatav töö:</u> 1.Majandustehingutega seotud muutused bilansis 2.Raamatupidamiskannete koostamine 3.Majandustehingute kajastamine kontodel 4.Kontoplaani koostamine
5.Raamatupidamisregistrid 5.1. Päevaraamat 5.2. Pearaamat 5.3. Raamatupidamistarkvara kasutamine	4	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna ja slaidide esitus: Raamatupidamisregistrid – päevaraamat, pearaamat ja käibeandmik ning saldoandmik. Ülevaade raamatupidamisprogrammide ja majandustarkvaradest. Aktiivõppe meetodid: praktilised ülesanded loengumaterjalist, seminar.	<u>Iseseisev töö :</u> 1.Päevaraamatu ja pearaamatu koostamine <u>Loengus sooritatav töö:</u> 1.Praktilised näited pearaamatu ja päevaraamatu koostamiseks. 2. Test: Raamatupidamise alused
6. Varad 6.1. Käibevarad 6.2. Põhivarad 6.3.Varade arvestuspõhimõtted	4	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna ja slaidide esitus: käibevara ja põhivara erinevused ning arvestuspõhimõtted. Arutelu: Varade arvestuse seosed bilansi, kasumiaruande, rahavoogude aruande ja lisadega, RTJ 3 analüüs Bilansi kirjete lahtiseletus RTJ juhendi 2 alusel: • Raha	<u>Iseseisev töö:</u> 1.Situatsioon ülesanne nõuded ostjate vastu kirjel bilansis. <u>Loengus sooritatav töö:</u> 1.Erinevad situatsiooni ülesanded ostjate maksude ettemaksetega ning lühiajaliste nõuetega.

		• Lühiajalised finantsinvesteeringud • Nõuded ja ettemaksud	
7. Varud 7.1. Raha arvestus 7.2. Varude (tooraine, materjal, kaup) arvestus 7.3. Ebatõenäoliste nõuete arvestus 7.4. Varude inventuur	4	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna: raha arvestus - kassaarveldus ja raha pangas. Varude arvestuse pidev- ja perioodiline süsteem; kulupõhised arvestusmeetodid (tükimeetod, FIFO; LIFO; kaalutud keskmise meetod) ja nende mõju finantsaruannetele. Varude arvestuse üldine korraldus, dokumentatsioon, kannete tegemine, kajastamine registrites ja aruannetes, inventeerimine. Aktiivõppe meetodid: praktilised ülesanded loengumaterjalist, seminar.	<u>Iseseisev töö:</u> 1. Laovarude maksumuse leidmine või varude inventuuri läbiviimine ning tulemuste kajastamine inventuurilehel FIFO meetodil. <u>Loengus sooritatav töö:</u> 1. Varude pidev- ja perioodiline arvestus 2. Varude arvestusmeetodid (tükimeetod, FIFO ja kaalutud keskmine). 3. Varude arvestus tootmises 4. Nõuete ebatõenäoliseks hindamine
8. Põhivara 8.1. Kinnisvarainvesteeringute arvestus 8.2. Materiaalse põhivara arvestus Immateriaalse põhivara arvestus 8.3. Põhivara kulumi arvestus 8.4. Põhivara inventeerimine	4	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna: Põhivara arvestus - kinnisvarainvesteeringud, materiaalne ja immateriaalne põhivara ning kapitali- ja kasutusrent. Põhivara määratlus, liigitus ja soetusmaksumus. Kinnisvarainvesteeringute, bioloogilise vara ja immateriaalse põhivara mõisted. Põhivara kulumi ehk amortisatsiooni arvestamise meetodid ja nende mõju finantsaruannetele. Materiaalse põhivarade ostu, müügi ja mahakandmise arvestus. Materiaalse põhivara arvestuse üldine korraldus, dokumentatsioon, kontodele kandmine, kajastamine registrites ja aruannetes, inventeerimine. Aktiivõppe meetodid: rühmatöö esitlus, praktilised ülesanded.	<u>Iseseisev töö:</u> 1. Põhivara amortisatsiooni meetodite kasutamine <u>Loengus sooritatav töö:</u> 1. Rühmatöö ülesanne erinevate põhivaraliikide arvestuse kohta 2. Põhivara kajastamine raamatupidamises 3. Põhivara amortisatsiooni arvestamine
9. Maksukorraldus ja maksude arvestus 9.1. Töölepingute liigid 9.2. Töötasud ja töötasudega seotud maksud	4	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna, slaidid ja videoesitlus: Töölepingu liigid ja võrdlus. Töötasud ja muud väljamaksed töötajatele ning töötasudega seotud maksude (sotsiaalmaks, ravikindlustusmaks, üksikisiku tulumaks, töötuskindlustusmaksed, kohustuslik kogumispension) arvestus.	<u>Iseseisev töö:</u> 1. Töötasu ja töötasuga seotud maksude arvestus <u>Loengus sooritatav töö:</u>

9.3.Muud maksustavad väljamaksed		Puhkusekohustise arvestus ja inventeerimine. Palga ja puhkusetasu arvestuse üldine korraldus, dokumentatsioon, kontodele kanded ja kajastamine registrites ja deklaratsioonides Maksu- ja Tolliametile. Erisoodustused, kingitused, annetused, vastuvõtukulud, ettevõtlusega mitteseotud kulud ja arvestatavad maksud. Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis. Tööandja sõiduki kasutamine isiklikul otstarbel. Töölähetused. Arvestuse üldine korraldus, dokumentatsioon. Aktiivõppe meetodid: seminar, praktilised ülesanded loengumaterjalist	1. Töötasude arvestus 2. Töötasude ja maksude deklaratsioonide koostamine (TSD ja TSD lisade koostamine) 3.Puhkusetasu ja puhkusekohustuse arvestamine 4. Haigushüvitiste arvestamine 5. Lähetustasude arvestamine.
10.Ostu- ja müügithehingud ning käibemaksu arvestus 10.1. Ostu- ja müügitheingute arvestus 10.2.Käibemaksu arvestus 10.3.Tulude ja kulude arvestus	4	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna, slaidid ja videoesitlus: Arvetele esitatavad nõuded käibemaksu seadusest tulenevalt. Ostu- ja müügitheingute arvestuse üldine korraldus. Käibemaks ja käibemaksu arvestus raamatupidamises. Tulude ja kulude arvestus ning tulu- ja kulukontode sulgemine. Tulemi (kasumi või kahjumi) kujunemine. Tulude ja kulude jagamine erinevatele osakondadele, projektidele, kulukohtadele, kulukandjatele. Ettevõtte kuluarvestuse loomine ja elluviimine igapäevatoos. Aktiivõppe meetodid: arutelu, praktilised ülesanded loengumaterjalist.	<u>Iseseisev töö:</u> 1. Käibemaksu arvestus 2. Pearaamatu ja saldoandmiku koostamine või ülesanne ostutehingu ja müügitheingu kohta <u>Loengus sooritatav töö:</u> 1. KMD koostamine 2. Tulu- ja kulukontode sulgemine
11.Dokumentatsioon raamatupidamises 11.1.Dokumentide parandmine 11.2.Dokumentide säilitamine ja archiveerimine	2	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna, slaidid: Majandustehingute dokumenteerimine, parandamine, lõpetamis- ning korrigeerimiskanded. Raamatupidamise dokumentide säilitamine ja nõuded archiveerimisele.	<u>Iseseisev töö:</u> 1.Lünktest:Dokumentatsioon raamatupidamises
12.Majandusaasta aruande koostamine 12.1.Tegevused majandusaasta lõpetamisel	3	Teooriaosa loengumaterjalist loenguna, slaidid: Majandusaasta lõpetamine ja tegevuse majandusaastaruande koostamiseks. Raamatupidamise aastaaruanne: bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne, omakapitali muutuste aruanne ja lisad. Tutvumine aruanne taksonoomiaga ja ülesehitusega. RTJ	<u>Iseseisev töö:</u> 1.Väike- ja mikroettevõtja aastaaruande koostamine <u>Loengus sooritatav töö:</u> 1.Tutvumine näitliku materjaliga

12.2.Nõuded majandusaastaruandele 12.3. Bilanss 12.4. Kasumiaruanne 12.5. Omakapitali muutuste aruanne 12.6. Rahavoogude aruanne 12.7. Aruande lisad 12.7. Audiitorkontroll		juhendi nr 2 kasutamine. Raamatupidamise aastaaruannete koostamise ja kinnitamise põhimõtted, esitamise kord ja tähtsused. Aruande lisade koostamise põhimõtted. Audiitorkontrolli nõuded ja tutvumine audiitorkontrolli seadusega. Aktiivõppe meetodid: seminar, rühmatöö esitus ja praktiline töö majandusaasta aruande koostamise kohta.	majandusaasta aruande koostamise kohta 2. Rahavoogude aruande koostamine 3. Omakapitali aruande koostamine
---	--	--	--

10. Õppematerjalid

Kohustuslikud materjalid:

Loengumaterjal koos ülesannetega
Raamatupidamise seadus

Lisamaterjalid:

Alver, L.; Alver, J. 2017. *Finantsarvestus. Põhikursus*. Kolmas täiendatud trükk. Tallinn: Deebet

Eesti Haigekassa. *Haigushüvitis*. [veebruar 04, 2021] <http://www.haigekassa.ee/kindlustatule/hyvitised/haigus>

Eesti Raamatupidajate Kogu. *Raamatupidaja kutse-eetika koodeks*. [veebruar 06, 2017] <http://www.erk.ee/sisu.php?nid=11&pid=47>

Eesti Raamatupidajate Kogu. *Raamatupidaja kutsestandard*. [veebruar 06, 2017] <http://www.erk.ee/sisu.php?nid=12&pid=24&ppid=53>

Elling, T. 2019. *Käibemaks*. Tallinn: KMS OÜ

Jaansoo, A. 2011. *Kulude arvestus ja eelarvestamine*. SA Innove [jaanuar 28, 2014]

<http://www.ekk.edu.ee/vvfiles/0/Kulude%20arvestus%20ja%20eelarvestamine.pdf>

Keskküla, J. 2018. *Finants- ja maksuarvestus*. Tallinn

Kikas, E. 2005. *Raamatupidamise assistent. I tase*. Tallinn: Raamatupidamine.ee

KPMG. 2020. *Ettevõtja maksugiid 2020*. Tallinn: Äripäev AS

Kütt, J. 2009. *Sissejuhatus raamatupidamisse*. Tallinn: Külim

Leppik, E. 2009. *303 majandustehingut raamatupidamises. Praktilised näited*. Tartu: Rafiko

Lepvalts, E. 2013. *Raamatupidamise sise-eeskirjade koostamine*. Tallinn: Pandekt OÜ

Linnasmägi, P. *Raamatupidamise põhitõed*. [september 02, 2012] <http://www.rmp.ee/raamatupidamine/pohitoed/>
 Litau Büroo OÜ. *Raamatupidamisuudised 5 (180) 2017*
 Maksu- ja Tolliamet. *Arvete väljastamine*. [september 02, 2012] <http://www.emta.ee/index.php?id=28482#17.1>
 Maksu- ja Tolliamet. *Maksud ja maksed*. [veebuar 04, 2014] <http://www.emta.ee/index.php?id=14210>
 Otsus-Carpender, M. *Väikeettevõtte raamatupidamine*. 2018. Tallinn: Äripäeva Kirjastus
 Palm, M. 2003. *Raamatupidamiskanded*. Tallinn: Raamatupidaja. Ee OÜ
 Raamatupidamise praktik, nr 106. *E-arvelduse eelised*. 2016
 Raamatupidamise praktiku testivihik. *Raamatupidaja. ee*. 2018. Tallinna: Äripäeva kirjastus
 Raamatupidamise Toimkond. *Raamatupidamise Toimkonna Juhendid*. [veebuar 04, 2017] <http://www.easb.ee/>
 Raidvee, H. *Tööõigusabi tasuta materjalid*. [veebuar 04, 2014] <http://www.tooigusabi.ee/tasuta-materjalid>
 Randmaa, T., Raiend, E., Rohelaan, R., Kupp, A. Mägi, J. 2007. *Ettevõtluse alused. Õppematerjal*. SA Innove [jaanuar 28, 2019] <http://innove.ee/UserFiles/Kutseharidus/Ettev%C3%B5tlus%C3%B5pe/Ettev%C3%B5tluse%20alused%20%C3%B5pilasele.pdf>
 Rmp.ee. *Terminid*. [september 02, 2012] <http://www.rmp.ee/raamatupidamine/terminid/>
 Rmp.ee. *Raamatupidamise seadus*. [veebuar 02, 2017] <http://www.rmp.ee/raamatupidamine/raamatupidamiseseadus/>
 Siitam, N. 2016. *Tööleping ja töölepingu seadus*. Tallinn: Kinnisvarakool OÜ
 Teearu, K. *Raamatupidamine lihtsalt ja selgelt alustavale ettevõtjale (e-raamat)*[2015] <http://www.pilvebyroo>
 Teearu, K. *Deebet & krediid. 70 majandustehingut raamatupidamises(e-raamat)*[2015] <http://www.pilvebyroo>
 Tikk, J. 2016. *Finantsarvestus.4.täiendatud trükk*. Tallinn: Valgus
Töölepingu seadus. Selgitused töölepingu seaduse juurde. 2013.Sotsiaalministeerium. Tallinn: Kirjastus Juura

Kasulikud lingid internetis:

1. Raamatupidamise seadus: <https://www.riigiteataja.ee/akt/127122016003>
2. EV Raamatupidamise Toimkond: <http://www.easb.ee>
3. Raamatupidajate portaal raamatupidaja.ee: <http://raamatupidaja.ee>
4. Eesti Raamatupidajate Kogu: <http://www.erk.ee>
5. Raamatupidamise portaal Finance.ee: <http://web.finance.ee>
6. Maksu- ja Tolliamet: <http://www.emta.ee>

7. Raamatupidamisuudised: www.rup.ee
8. Raamatupidamise portaal: Rmp.ee <http://www.rmp.ee/>
9. Eesti Haigekassa: <https://www.haigekassa.ee>

11. Nõuded õpingute lõpetamiseks ja hindamise meetodid

Õpingud loetakse lõpetatuks juhul kui õpilane on osalenud koolitusel vähemalt 75% kontakttundides, sooritanud testid (60% õigeid vastuseid) ja koostanud kirjaliku tööna raamatupidamise aastaaruande.

Hindamise meetod	Hindamiskriteeriumid
Kodused tööd	Kursuse vältel sooritavad õpilased koduseid töid, mis kontrollitakse loengus
Testid	Testid loetakse arvestatuks, kui 60% on testides antud õigeid vastuseid
Kirjalik iseseisev töö	Vastavalt antud lähteandmetele koostatakse raamatupidamisaasta aruanne koos põhjaruannete ja lisadega

12. Koolituse läbimisel väljastatav dokument

Tunnistus - õpingute lõpetamise nõuded on täidetud.

Tõend - kõiki õpitulemusi ei saavutatud, kuid õppija võttis osa õppetööst ning õppija osales vähem kui pooltes auditoorsetes tundides.

13. Koolitaja kompetentsus ja kvalifikatsioon

Varasem koolitaja kogemus raamatupidamise valdkonnas ja või töötamise kogemus raamatupidajana. Lisaks toestab koolitaja teadmiste edasi andmist vastav pedagoogiline või kõrgem haridustase.

Õppekava kinnitatud:

10.jaanuar 2021